

Комп'ютерно орієнтовані засоби навчальної діяльності – засоби навч. діяльності, побудовані на базі ІКТ з відповідним навч. програмним забезпеченням, яке дозволяє використовувати основні властивості комп'ютерної техніки: мережеві, обчислювальні, комбінаторні, графічні та моделюючі.

Характерним для КОЗНД є наявність власної «логіки діяльності» (структура, оформлення, естетика, функціональні можливості, зміст, способи і форми подання навчальної інформації тощо), яка закладена авторами-розробниками названих засобів і яка спонукає учня пристосовуватися до неї. У випадку застосування КОЗНД суб'єкт навч. в процесі побудови системи власних дій має враховувати систему операцій, яка зафіксована у засобі. Використання КОЗНД обумовлює ситуацію активної позиції учня, суб'єкт навч. виступає як ведучий у системі «комп'ютер–учень», самостійно формує стратегію власної діяльності з урахуванням можливостей засобу ІКТ та його програмного забезпечення. Застосування КОЗНД обов'язково пов'язане із самостійним використанням суб'єктом цих засобів, тобто з процесом управління апаратно-програмним комплексом на підставі сприйняття зорової інформації, розуміння якої впливає на формування внутрішнього плану дії та операціональну компоненту навч. діяльності.

У процесі застосування КОЗНД для розв'язування навч. завдання, предметна галузь якого знаходиться поза межами власне ІКТ, суб'єкт навч. повинен використовувати дві паралельно-послідовні перцептивні схеми. Одна схема – основна – дозволяє йому здійснювати діяльність в предметній галузі навч. завдання, інша – додаткова – здійснювати діяльність щодо управління засобами ІКТ. При звертанні суб'єкту діяльності до тієї чи іншої перцептивної схеми, одна з них відступає на другий план, тобто переходить у фазу «затемнення». Переведення уваги, періодичне перенесення суб'єктом діяльності системи дій на різні об'єкти діяльності визначає специфіку застосування КОЗНД в навч. процесі, впливає на процес прийняття суб'єктом рішення відносно подальшого використання засобу навч. діяльності.

Доповнення системи засобів навчання КОЗНД певною мірою змінює структуру навч. процесу та впливає на розвиток педагогічних подій у різних типах навч. середовищ, на різних вікових рівнях, з використанням різноманітних апаратних і програмних засобів. Водночас КОЗНД впливають на способи планування освітніх процесів, прийняття рішення щодо організаційних впливів на систему освіти на різних рівнях, забезпечують оперативний обмін нормативною, розпорядчою та науково-методичною інформацією, її збереження та оброблення.

Доцільність використання КОЗНД визначається мірою досягнення педагогічної і методичної ефективності порівняно з традиційними засобами навч. діяльності, а також у порядку їх доповнення та модернізації.

Лит.: 1. Жук Ю. О. Теоретико-методичні засади організації навчальної діяльності старшокласників в умовах комп'ютерно орієнтованого середовища навчання. Київ, 2017. 2. Жук Ю. О. Організація навчальної діяльності у комп'ютерно орієнтованому навчальному середовищі // Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології. Київ, 2005. 3. Жук Ю. О. Комп'ютерно орієнтовані засоби навчальної діяльності: проблеми створення та впровадження // Наук. вісн. Ізмаїльського держ. ун., 2004. 4. Жук Ю. О., Соколюк О. М. Планування навчальної діяльності з урахуванням використання засобів інформаційно-комунікаційних технологій // Інформаційні технології і засоби навчання. Київ, 2005. 5. Експеримент на екрані комп'ютера монографія / за ред. Ю. О. Жука. Київ : Педагогічна думка, 2012.

Ю. О. Жук